

Locuati'a Redactorului

si
Cancelari'a Redactiuniie in
Strat'a tragatorului (L6-
v6szut6za), Nr. 8.Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decatu numai de la corespon-
denti regulari si „Federatiunii.“
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „

Pentru Roman'a :

prea-intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru insertiuni :

10 cr. de linia, si 30 cr. taxa tim-
brale pentru fiecare-care publica-
tiune separatu. In loculu deschisu
20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 25/13 fauru, 1871.

Pace s6u reinnoirea perniciosului resbelu, ac6st'a este cestiunea fatala, carea preocupa in momentul presente intrega Europ'a. E dreptu c6 d'in tote partile se telegrafeza, c6 pacea ar' fi asi6 d6cundu c6curate, fiindu c6 Franci'a se va supune si tre-
bue s6 se supuna conditiunilor de pace, propuse de nemti. Cu tote aceste inse in d6file d'in urma se ivira nescie simptome, cari tradeza ore-si-care nesiguritate d'in partea prusiloru cu privire la rezultatulu finale alu negociatiuniloru d'in Versaili'a. Diuariulu oficialu alu nemtiloru „Monitoriulu de Versaili'a“ a inceputu a lu6 unu tonu amenintatoriu, declarandu c6, daca Franci'a nu este aplicata a se supune pretensiuniloru nemtiesci fara de a sporf multe vorbe, bandele regelui Vilhelmu voru inund6 si tienuturile sudice ale Franciei, scutite pana acum'a de rapirile si jafurile loru, si corespondenti nemtiesci inspirati anuncia degi6, c6 atunci resbelulu se va port6 cu furia si armare-tiune mare pana la total'a nimicire a Franciei.

Omnipotentii d'in Versaili'a nu potu neci dec6tu suferi, ca d'intr'unu capetu alu Franciei pana in celu-a-laltu s6 respune d'in ce in ce mai tare ecoulu resbun6rii si alu resplatarei. Daca unu verne calcatu in pitiore are dreptulu a se inco-
val, atunci nu se pote oprf neci leulu sangerandu d'a imple aerulu cu strigetulu s6u de dorere. E siguru, c6 in situatiunea presinta Franci'a e la totu casulu aplicata d'a primf conditiuni umane de pace. S6 presupunemu, c6 conditiunile de pace ce le offre Franciei dlu de Bismarck voru par6 betranului Thiers si adun6rii nationale d'in Bor-
deaux pr6 aspre, si priu urmare neacceptabile, atunci se nasce intrebarea, c6 ore poterile neutrale, miscate de ac6sta tratare neumana cu una natiune nobila si liberala, nu voru fi impinse in actiune? Dispusetiunea spireteloru anti-prusiana d'in Angli'a si-a ajunsu degi6 punctulu culminatiunei. Cabine-
tulu cu totulu impotentu Granville-Gladstone va pot6 fi delaturatu in una clipita, si initiativ'a Angliei va trage cu sine mai multe state continen-
tale. Ordele principelui Fridericu Carolu voru d6 in promenad'a loru c6tra Bordeaux de man'a amenintatoria a Angliei, si la casu candu aceste bande si-voru lu6 calea spre Lyon, atunci Itali'a inca tre-
bue s6 iesa d'in neutralitatea sa lasia, neonesta si nemultumitoria, intielegemu pre poporulu ita-
lianu, care de siguru sentiesce si cugeta mai no-
bilu dec6tu guvernulu s6u.

Dlu Bismarck are s6 grigesca ca s6 nu-si in-
corde arculu pr6 tare, c6-ci i s'ar' pot6 pr6 usioru
intempl6 ca in urma s6-si veda nimicite tote in-
tentiunile sale, ba s6 pota fi chiaru si constrinsu a
las6 d'in asprimea pretensiuniloru, indestulindu-se
mai cu putienu, dec6tu pote ar' capet6 asta-di.

Afirmatiunea, c6 Franci'a trebue umilita cu
totulu, pentru ca estu-modu s6 nu mai cugete la
vre-unu resbelu de resbunare, e de totu absurda,
c6 ci una natiune de 40 milioane, plina de potere
si vietia, nu va pot6 fi neci candu at6tu de tare
prosternuta la pamentu, in c6tu s6 nu se mai pota
misc6, si s6 dispara d'in anim'a ei tote urmele vanda-
lismului prusiacu. Nu incupe neci una indoiela,
c6 neutralisarea Alsaciei si a Lotaringiei sub ga-
ranti'a poteriloru europene, precum si demolir6a
fortaretieloru, e mediu-loculu celu mai accomodatu,
pentru a face pentru totu-de un'a imposibile erum-
perea unui nou resbelu intre aceste natiuni; inse
nesatiosii nemti pretindu teritoriu francesu si
milliarde, pentru ca estu-modu s6 se asigure con-
tr'a Franciei, si nu vedu, s6u si daca vedu nu
voiescu s6 veda, c6 chiaru de aci trebue s6 erumpa
mai tardf uuna conflagratiune europena.

Cu privire la conferinti'a d'in Londr'a afl6mu
c6, dupa-ce in Franci'a s'a constituitu degi6 unu
guvernu, conferinti'a accepta pre reprezentantele
francesu, pentru ca cu succursulu Franciei s6 pro-
ceda la revisiunea conventiunei de Parisu. Se
afirma degi6 cu tota siguritatea, c6 acestu tratatu,
creatu in 1856, va suferi acum'a modific6ri esen-
tiale, cari voru reduce asi6 d6cundu la nulla re-
sultatele resbelului d'in Crimea. La inceputu s'a

fostu pusu in desbaterea conferintiiei, ca conditiune
anteriora pentru delaturarea restringeriloru impuse
Rusiei cu privire la Marea-Negra, resolverea ces-
tiunei Dardaneleloru si a Dunarei, inse de o cam
data se pare, c6 diplomati'a voiesce a se marginf
numai la resolverea faptica a cestiunei prime, si
la resolverea principial'a a cestiunei danubiane.
Ac6st'a apare d'in impregiurarea, c6 cu privire la
cestiunea Dardaneleloru s'a adusu degi6 una seria
de concluse, 6ra cestiunea danubiana se afla inca
si acum'a totu in stadiulu, in care a fostu innainte
de deschiderea conferintiiei.

Tote scirile d'in Franci'a constata, c6 inchia-
iarea preliminariloru de pace e asi6 d6cundu fapta.
Ambele partf contrahente sunt degi6 unite in tote
punctele, si acum'a se mai negocieza numai in
privinti'a fics6rii, desdaun6rii de resbelu, in privinti'a
carei-a cancelariulu nemtiescu a declaratulu de
admisibilu unu compromis.

D'in invecinatulu principatu Muntenegru ni
vinu sciri nelinisitorie. De una parte, principele
Muntenegru lui si-a sporitu poterile armate cu jume-
tatea st6rii efective de pana acum'a, a introdusu
regulamentulu rusescu si a deobligatu comande
districtuale a face ore-si-cari pregatiri militare. De
alta parte Port'a a emisu unu pasia pentru inspi-
ciarea si eventual'a inarmare a fortaretieloru sale
de la confinele Muntenegrului. Ascept6mu sciri de-
taiate in ac6sta privinti'a.

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedinti'a de la 22. febr., 1871.

Siedinti'a se deschide la 10 ore a. m., sub presiedin-
ti'a ordinaria a presiedintelui Paulu Somssich. — Dupa ve-
rificarea processului verbalu alu siedintiei preedinte, presie-
dintele anuncia mai multe petitiuni, intre cari si un'a subscrisa
de Ernestu Simonyi d'impreuna cu alti 67 deputati, prin
care ceru ca camer'a s6 delibere petitiunile ce se presinta in
tota diu'a si cari se referescu la intrevenirea in favorulu in-
tregit6ti teritoriului francesu. — Se transmitu comisiunei
petitiunarie.

Georgiu Stratimirovics, carui-a i s'a concesu
asi face de alta data observ6riile sale la respunsulu mini-
strului-presiedinte, luandu cuventulu, dupa una vorbire ma-
lunga presinta unu proiectu de conclusu, dupa care camer'a
invita guvernulu, ca influintiei sale legale a supr'a politi-
c6i esterne s6-i d6e una astu-feliu de directiune, ca d'in
partea monarcei s6 nu se puna neci una pedeca eventualei
eliber6ri a crestiniloru de sub domnirea mohamedana. —
Camer'a i6 actu despre respunsulu ministrului, 6ra proiectulu
de conclusu se va tiparf si distribuf.

Mauritiu Wahrmanu presinta unu proiectu de
conclusu relativu la delaturarea celamit6tiloru de comu-
natiune. — Proiectulu se va tiparf si pertrat6 de una-data
cu bugetulu ministrului de comu-natiune.

Colomanu Sz6ll pune pre biuroulu camerei raportulu
comisiunei financiare relativu la proiectulu de lege despre
immunitate. — Sa va tiparf si tramite la sectiuni.

Emericu Hodossy relateza, c6 comisiunea de im-
munitate a permisu inceperu investigatiunei criminale contra
deputatulu Beniaminu Guthy. — Presiedintele comunica,
c6 Guthy i'a recercatu prin una epistola, ca camer'a s6
lase cursu liberu justitiei.

Raportulu comisiunei se va tiparf si pune in desbata-
rea camerei.

Cumer'a trece la ordinea d6lei: desbatere speciala
asupr'a bugetulu ministrului de culte si instructiune publica.

Titlulu 5, despre stipendie, se voteza fara observare.
Se pune in desbaterea camerei titlulu 6 d'in bugetu si se
accepteaza.

Siedinti'a se inchiaia la 1 1/2 ora d. m.

Siedinti'a de la 23. febr. 1871.

Presiedintele Paulu Somssich deschide siedinti'a de
asta-di a camerei reprezentantiloru la 10 ore a. m. — Du-
pa verificarea processului verbalu alu siedintiei trecute, presie-
dintele anuncia mai multe petitiuni, cari se transpunu
comisiunei petitiunarie d'impreuna cu petitiunile presintate
de deputatii Ignatiu Helfy, Michailu Tancsics si
Ernestu Simonyi.

Ladislau Berzenczey interpelleza pre ministru-

lu presiedinte, daca sunt adeverate faimelle, c6 conferinti'a
d'in Londr'a intrunita in cestiunea pontica, nimicindu con-
ventiunea de pace d'in anulu 1856, a concesu Rusiei in-
fintiarea unei poteri marine pre Marea-Negra, si daca
ac6st'a s'a potutu face cu consensulu reprezentantelu austro-
magiaru? — Se va comunic6 ministrului concerninte.

Maxsimilianu Urm6ny relat6za d'in partea comi-
siunei centrale in privinti'a prolong6rii indemnitiiei. — Ra-
portulu se va tiparf si pune la ordinea d6lei in siedinti'a
prossima (24. fauru).

Camer'a trece la ordinea d6lei: desbaterea speciala a
supr'a bugetulu ministrului de culte si instructiune publica.

Titlulu 7, despre pensuni, se voteza cu 31,940 fl., si
cu ac6st'a sunt deliberate recerintiele ordinare. — Se punu
in desbaterea camerei recerintiele estra-ordinare ale bug-
tulu d'in cestiune.

Sub titlulu 1 sunt preliminati 310,000 fl. pentru sco-
puri confessiunale. — Comisiunea financiaria propune re-
ducerea acestei sume la 290,000 fl. Reducerile de 20,000 fl.
se motiveza prin urmatoarele: pentru beseric'a greco-orien-
tala sunt preliminati 100,000 fl.; comisiunea financiaria
propune reducerea acestei sume la 80,000 fl. Totu in ace-
tu intielesu se pronuncia si cu privire la petitiunea aloru
patru districte besericesci reformate, cari ceru sporirea sub-
ventiunei.

Gregoriu Simay invita camer'a a consider6 si ritulu
arm6nu alu besericei catolice; dreptu-ace'a presinta unu pro-
jectu de conclusu, dupa care camer'a s6 votez6 5000 fl.
pentru acestu ritu. — Gregoriu Patruba ny spriginesce
proiectulu d'in cestiune.

Ladislau Gonda presinta urmatoriulu proiectu de
conclusu: „Camer'a invita pre ministru a cere de la con-
fessiunile subventiunate unu ratiuciniu despre intrebuintiarea
sumeloru ce li se accorda, si acestu-a s6-lu aduca la cunos-
ciinti'a camerei, apoi s6 se pronuncie, candu cugeta a fi pos-
sibile sistarea subventiuniloru pentru confessiuni.“

Secretariulu de statu, Georgiu Ioanovicu, ple-
deza in favorulu vot6rii sumei de 100.000 fl., preliminati
de comisiunea financiaria.

Eduardu Zsed6ny presinta unu proiectu de con-
clusu, dupa care sum'a de 36,000 fl. accordata besericei
evangelice de confessiunea augsburica, s6 se intregesca pre
anulu 1871 inca cu 8000 fl.

Colomanu Tiszar' dorf ca statulu s6 nu d6e neci
una subventiune confessiuniloru, c6-ci ac6st'a e incompatibile
cu autonomi'a, carea e mai pre susu de tote. Cu privire la pro-
jectele de conclusu presintate, oratorele declara, c6 nu pote
accept6 proiectulu deputatulu Gonda, pentru c6 acestu-a
nimisesce independenti'a si autonomi'a confessiuniloru, 6ra
celelalte proiecte, presintate cu privire la singuratecele po-
sitiuni, oratorele doresce a se transpune comisiunei fi-
nanciare.

Procedendu-se la votare, proiectulu lui Gonda se
respinge; proiectele deputatiloru Zsed6ny si Simay
se transpunu comisiunei financiare, 6ra pentru confessiunea
greco-orientala se voteza 100.000 fl.

Titlulu 2, despre directiunea afaceriloru scolari, se
voteza cu 5030 fl. — Titlulu 3., despre institut6le de in-
vetiamentu, e preliminaru cu 27.000 fl. (Pentru gimnasiulu
romanu d'in Brasiovu 4000 fl.; pentru scol'a reale d'in Sabiu
5000 fl.; pentru gimnasiulu d'in Neoplant'a 8000 fl., si pentru
infintiarea unui aquariu in gradin'a botanica d'in Pest'a
10,000 fl.) Comisiunea financiaria propune a nu se vot6
nemic'a pentru aquariu, 6ra pentru gimnasiulu d'in Neoplant'a
numai 6200 fl. v. a.

Sigismundu Borlea propune a se suscepe in
bugetu 4000 fl. pentru gimnasiulu romanu d'in Bradu, —
Stef. Pavlovics doresce a se vot6 pentru gimnasiulu d'in
Neoplant'a 9740 fl. — Demetriu Ionescu propune
a se primf in bugetu 4000 fl. pentru gimnasiulu romanu
d'in Beiusiu.

Propunerile se transmitu comisiunei financiare, 6ra
positiunile titlului d'in discussiune se voteza dupa prelimi-
nariulu comisiunei financiare.

Titlulu 4, despre immult6rea colectiuniloru museulu
natiunale, e preliminaru cu 41.400 fl. — Gregoriu Simay
propune, ca camer'a s6 primesca in estra-ordinariu sum'a de
10.000 fl. pentru museulu ardelenescu. Se transpune comi-
siunei financiare. — Franciscu Pulszky propune susce-
perea unei sume de 5000 fl. pentru procurarea unei collec-
tiuni minerale. — Se transpune de asemenea comisiunei
financiare. — In fine titlulu se voteza in suma de
42.400 fl.

Zoltan Zmeskal prezinta unu proiectu de con-
clusu, dupa care ministrul este invitat a primi in estra-
ordinariu una suma corresponsivă pentru ajutorarea reu-
niunilor literare si de cultura fara differentia de natiuna-
litate. — Se transpune comisiunii financiare.

Cu acésta bugetulu ministrului de culte si instruc-
tiune publica e deliberatu definitivu.

Dupa acésta se punu in desbaterea camerei proiectele
de legi ale ministrului-presedinte, deliberate degi de sec-
tiunea centrala. — Ministrul presedinte, c. Iuliu A n-
d r á s s y, comunica, cá a incrediatintu pre secretariulu de
statu H o l l á n a reprezentá guvernulu cu ocaziunea des-
baterei a supr'a proiecteloru de legi despre aperiarea tieriei.

Mai antái se cetesce proiectulu de lege despre modi-
ficarea §-lui 7 alu art. de lege XVI. d'in 1868, respective
despre nou'a impartire a districteloru de honved. — Dupa
una discutie lunga, la carea participara mai multi
oratori,

Siedinti'a se inchiaia la 2 ore d. m.

Romanii

si

Constitutiunile Transilvaniei.

(Urmare.)

III.

Se resumemu, se concludemu si se terminamu.

Amu vedutu in partea prima: cum romanii la veni-
rea ungarilor in Transilvania, au impartitu cu acesti-a
tote drepturile lor civili, politice si besericesci.

Ei impreuna cunstituiun corporatiunea publica, cunos-
cuta sub numirea de „Universitas regnicolarum Hungaro-
rum et Valachorum“; aici exercitau ei drepturile publico-
politice ale tieriei. Esercitiulu religiunilor era liberu.

Dar' amu vedutu ca mai tardiu, numirea si institu-
tiunea de „Universitas regnicolarum Hungarorum et Vala-
chorum“, s'a metamorfosatu in numirea si institutiunea de
„Regnicolae nobiles“; si acesteia apoi s'a adaosu „regni-
colae siculi et saxones“.

Apoi acestoru numiri s'a substituitu numirea de „natio
nobilium, siculorum et saxonum.“

Si in urma „nobiles“, séu „natio nobilium“, s'a stra-
formatu in „natio hungarica“.

Asié s'a transformatu si formatu sistem'a de
„trium nationum“, a deca a natiunei ma-
giare, secuie si saxe, escludendu cu incetulu, cu
incetulu pre natiunea romana; si cucerindu si usurpandu
magiarii, secuii si sasii tote drepturile numai si singuri
pentru sine.

Asié, s'a desceptatu in urma romanii „Universitas Va-
lachorum“, ca ei nu sunt alta in tier'a lor de cátu „miser-
ra plebs contribuens“ si „rustici glebae adstricti.“

Omulu se mira, cum romanii de atunci, nu s'au op-
pusu cu tota energia, si cu tota forti'a dreptului lor
contra acelu procesu de descompunere a existintiei lor
politice si nationale! Cum romanii nu s'au intrepusu cu
tote puterile, pentru assecurarea vietiei lor de natiune
politica si publica in statu?! Cum s'au lasatu amegiti, cá
„universitas Hungarorum et Valachorum“ se se prefaca in
„regnicolae nobiles“, acesti-a in „nobiles“, si acesti-a in
„natio hungarica“?!

Injustiti'a, astuti'a, amegirile, intrigele, uneltirile, ba
lasatitile chiar — se vede ca domniau si atunci, pre cum
ele domnescu si in diu'a de asta-di.

Amu vedutu apoi, ca paralelu cu descompunerea si
stergerea existintiei politice a romanilor in Transilvania,
se efectua totu cu aceea-si injustitia, astuti'a, amegiri, intrige
si uneltiri si descompunerea si nimicirea besericea romane,
si pre candu romanii s'au desceptatu cu „quatuor receptae
religiones“, catolic'a, reformat'a, unitari'a si luteran'a, in
tier'a au vedutu ca religiunea lor, romana, era numai to-
lerata!

Sistemei de „trium nationum“ s'a adaosu sistem'a de
„quatuor receptae religiones“. Romanii erau esclusi si de la
un'a si de la cealalta. Asié in cátu daca unu romanu, ar fi
vrutu se exercite drepturi publice-politice in tier'a sa, trebuia
mai antái se-si nege si natiunea si religiunea si se tréca
nu numai la un'a d'intre cele „tres nationes“, ci si la un'a
d'intre cele „quatuor receptae religiones“; ca-ci exercitarea
drepturilor politice era conditiunata de la aceste dué sis-
teme. Asiá dar' nu era destulu cá romanulu se fia „nobilu“
séu mai in urma se se faca magiaru, sasii ori secu, ci
trebuia anca se-si lapede si logea, si se tréca la un'a d'in-
tre cele patru religiuni recepte.

Am vedutu apoi ca magiarii neindestuliti cu asupri-
rea politica si besericesca, si cu globe-adstrictiunea roma-
niloru, neindestuliti cu atáte legi asupritorie si batjocori-
torie ce au creatu contra natiunei si religiunii romane —
in urma au voitu a le stinge si limb'a si nationalitatea, si a
le intrude limb'a si nationalitatea magiara.

Dar' amu vedutu apoi si aceea, ca in urma magiarii
au fostu necredintiosi dreptarilor tieriei, si au instrainatu-o
magiariloru d'in Ungaria.

*) Vedi nrri 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12,
13, 14, 15, 16 si 17 si „Fed.“

Pre langa aceste inse, amu vedutu si ceea ce faceau
si ce diceau romanii.

Ei au protestatu cu cuventulu, cu proteste solemne si
câte-odata si cu arm'a in mana contra acelor legi asupri-
torie.

Ei s'au adressatu cátra acei-a cari li-au luat drep-
turile, si le-au cerutu, le-au pretinsu inderetru.

In specialu, la a. 1700, au dísu si au pretinsu cá
natiunea si religiunea romana se nu se mai considere de
tolerata, ci de natiune si religiune recepta, asemene cu
celealte trei natiuni si patrii religiuni recepte in tier'a.

La a. 1744. s'au adressatu cátra diet'a tieriei, si pre
cale legale au cerutu recunoscerea natiunei si religiunii
romane, si restituirea lor in drepturile politice, natiunali
si basericesci, asemeni cu celealte nationalitati si religiuni
ale patriei.

La a. 1791., s'au adressatu de nou cátra diet'a tieriei,
si au cerutu totu ce au cerutu la a. 1744.

La a. 1834. au reinndatu petitiunile de pène acumu,
si au pretinsu totu cele ce pretinsesera in petitiunile de
mai nainte.

La a. 1842. au protestatu contra legiloru asupritorie
limbei si nationalitatii romane, si au declarat in fati'a lu-
mei „nullo unquam tempore, nos, nationemque nostram
lege obligari posse, quae moribus ac religiositati periculum
ac obicem, nationalitati vero ruinam parat ac interitum.“

La a. 1848., natiunea romana au facutu de sine, si a
declaratu independentia sa politica, nationale si besericesca,
asemene cu celealte natiuni si religiuni ale patriei; au
rugatu pre aceste, se ide in consideratiune drepturile natiu-
nei si religiunii romane, si — se nu instrainedie tier'a; au
protestatu in contra a ori ce uniune a Transilvaniei cu Un-
garia; ei au dísu: nu ne unim cu tier'a ungarésca; nu ne
vindemu tier'a; nici-o lege mai multu de noi fara de noi.

Magiarii inse au fugitu la Pest'a, si precumu in tre-
centu, asiá nici acumu n'au luat in consideratiune preten-
siunile romanilor.

La a. 1849., romanii au cerutu si pretinsu unirea
toturoru romaniloru d'in monarchia austriaca intr'unu sin-
guru corpu nationalu si constituitoru parte integrante a
Statului.

Nu li s'a datu.

In intervalulu aniloru 1850 pène la 1860., romanii au
fostu asemeni ungariloru in — suferintie si asuprii.

La a. 1861., romanii de nou se dechiara de natiune
politica si independente, si de parte integrante a tieriei si
intru tote asemene cu celealte natiuni ale patriei.

La a. 1863., se intrunescu reprezentantii ungro-secu-
loru, sasiloru si romaniloru, si in dieta legale a tieriei, si
prin concludu formalu, prin lege fundamentale a tieriei re-
stituiescu natiunea romana in tote drepturile politice si na-
tionali, si besericea romana o restituiescu asemene in drep-
turile ei de libertate, autonomia si independentia.

La a. 1865., magiarii cá si candu le-ar fi parutu reu
de ce au facutu, éra-si au fugitu la Pest'a, si sunt acolo
pène in diu'a de asta-di.

Se speramu ca voru veni la minte, si éra-si se voru
intórce, si voru primi si a trei-óra d'extra romaniloru,
precumu o au primitu mai antái sub Tubutum si a dou'a
óra in diet'a din Sabliu de la a. 1863.

Dee ceriulu, cá nu adi-máne se fia pré-tardiu!!

(Va urmá.)

Discursulu

cavalerului Schmerling, ténutu in 23 fe-
bruariu, cu ocaziunea intruducerei sale ca presie-
dinte alu camerei magnatiloru.

Inalta camera! Majestatea Sa c. r. apostolica, numindu-me
de presedinte alu acestor-n. camere, a versatu a supr'a capului
meu cornulu abundate alu gratiei sale, cá-ci abié asiú
cunosece unu scopu mai inaltu alu ambitiunei, de cátu a fi
chiamatu la conducerea unei adunári, in carea ocupa locu
barbatii cei mai de frunte, si in carea Austria e represen-
tata in modulu celu mai demnu. Cu tote aceste-a nu-mi in-
cepu officiulu fara ore-care preocupatiune. Eu cunosec in-
semnetatea acestui oficiu si, cugetandu, cá ce barbati
escelinti si demni au ocupatu inainte de mine acestu
scaunu de presedinte, preocupatiunea mea cresce.
— Acésta preocupatiune mi-impune detorintia, a cere
increderea si spriginulu camerei. Eu me voiu nisui a sustie-
né auctoritatea si demnitatea camerei, a conduce desbata-
rile cu deplina impartalitate si, incátu pentru detori'a pre-
siedintelui, a influinti'a a supr'a prosperarii afaceriloru.

Inalta camera! Nu ne aflámu la inceputulu unei ses-
siuni noue, candu presedintele are frumosulu dreptu, de a
salutá camer'a cu unu discursu; ne adunámu inse dupa
unu intervallu de mai multe lune, si evenimentele presen-
tui sunt asié de seriose si ponderose, incátu dvostra veti
concede exceptiunalminte presiedintelui, ca se-si faca reflexi-
siunile sale. (Bravo.) Una drama sgudivoria, care a stra-
pusu Europa intrega in una iritatiune febrile, a eruptu in
Francia. Bravur'a cea mai mare, patriotismulu si resigna-
tiunea cea mai frumoasa, cari au excitatu mirarea toturoru-a,
n'au potutu pune evenimenteloru unu capetu favorabilu.
Poporul francesu este lassatu gratiei invingutorului. Ve-
demu campuri devastate, cetáti dirimate si nici nu suntemu

in stare a calculá, candu se va restaurá acésta devastatiune.
Dar' si invingutorii sangera d'in mii re rane, si nu potu sin-
se bucare de invingerea lor. Mii de socie versa lacrimi
dupa socii lor. mii de copii striga dupa parintii lor, carpa
acoperu campulu de lupta; dar' si perderea materiale estu
immensa. Dee ceriulu, ca darurile pacii se se realizeze, ad-
pagistea cea verde, care in curundu se va intinde prescu
cei caduti, se, acopere totu-odata tota ur'a si discordia
Inalta camera me va scusa, daca am avutu in vedere cer
aceste lucruri, cari nu taia in sfera activitatii nostre. Dam
nu credu se fia in Europa vre-o inima sentitoria, carea
pota remané indiferenta facia cu acésta drama.

Diu Schmerling trecu apoi la dezvoltarea pro-
gramei sale si, dupa ce vorbesce despre inchiaia
rea multilateralu, b. chiaru imbucuratori a afari
eriloru delegatiun-i, continua:

Ce se atinge de starea lucrurilor in acele-a regati
si tierie, pre cari le representámu noi, abié potemu vorbi de
ore-ace ameliorare. Totu ni se mai dá inca ocaziunea de
a vedé, cum in unele parti ale imperiului se tragu la un
parte in tacere si essacerbare; ascunsa, cum se ferescu
participá la desbaterile a supr'a conditiunilor vietiei consti-
tutiunale; totu mai vedemu inca, cum tienn unii, cá baze
institutiuniloru de statu sunt pergamentele ruginite, pre
candu trebuie se scim, cá numai respiratiunea prospeta si
vivificatoria a presintelui este si trebuie se fia, carea pot
face se prospereze institutiunile liberale. Afara de acésti
mai domnescu inca si acea politica ultraista pitica, care m
vre se recunosca, cá autonomi'a regatelor si a tiereloru sin-
gurative numai atunci este ascurata, candu imperiulu si-v
intinde sentulu séu aperiatoriu a supr'a lor. (Bravo.)

Aici urmeza unu passagiu, unde diu Schmer-
ling si scrie parerea de reu, cá adv. rat'a con-
scintia si sentiu austriacu n'a strabatutu inca
tote partile si anghiriile monarchiei. Cum-cá asié
este nu potemu negá, dar' acui e ore vin'a? —
Fost'au si de acia, si pote cá sunt inca si asta
di. cari au avutu pré-multa consciinta austriacu,
si in locu se li servesca spre bine li a servitu
spre reu. cá-ci dupa-ce Austria absolutistica i
resplatitu cu ingratitudine, Austria constitutiunale
i-a datu apoi pre man'a si in arbitriulu acelor-a
cari au voitu se stirpesca consciinta austriacu
prin sabia si focu. — Diu Schmerling dice apoi
mai departe:

Majestatea Sa a binevoitu a chiamá unu ministeriu noi
in consiliulu coronei. Missiunea acestui ministeriu este
forte grea, de acéa noi lu-vomu insoci cu cele mai bun-
dorintie, ca se-i succeda a resolve una problema, la care
s'au incercatu pana acum in zadaru atáte-a poteri nobil-
(Illaritate.)

Totu-de-un'a ni-a servitu de principiu, cá constitutiun-
nea este singura bazea dreptului nostru de statu, totu-de-
un'a amu cugetatu, cá recunoscerea constitutiunei nu si
pote casciga, cá este detori'a guvernului a intrebuintia totu
mediu-locele possibile, pentru-ca constitutiunea se se recunosc-
ca in fakta si se se intaresca. (Bravo.) Camera magnatiloru
s'a esprimat, cá numai acelu guvern este celu adeveratu,
care si-va propune esecutarea constitutiunei si se va oppune
intereselor separatistice, si astu-feliu a se ingrigi de in-
tregitatea poterii monarchiei si de splendorea coronei. Inalta
camera s'a esprimat, cá doresce asemeni schimbári in con-
stitutiune cari intarescu institutiunile liberale si aperi in-
teresele monarchiei, dar' nici-odata nu va consenti a se fa-
astu-feliu de schimbári, cari tintescu a immari autonomi-
tiereloru si miciorá auctoritatea monarchiei.

Sum convinsu, cá camer'a magnatiloru va remané fidel
acestoru principie si la casu de lipsa le va si aperi. Nu
remane deci alta-ce de doritu, decátu se vedemu acestu
principie si in program'a noului ministeriu, atunci se va
incepe acea collucrare frumoasa si armonica, carea singur
este in stare a realisá vietia constitutiunale.

Sé ni incepemu deci nou'a activitate si sé ni resol-
vemu problemele in modulu de pana acum.

Credintia cátra Majestatea Sa, amore pentru patriá,
tienere strinsa la constitutiune, intielegere adeverata in pri-
vinti'a institutiuniloru liberale si una inima calda pentru esse-
gintiele concetatiuniloru nostri, aceste momente s'au mani-
testatu in activitatea nostra si ni voru servi de luceferi con-
ducatori in activitatea viitoria. Astu-feliu ve invitu a trec
la desbaterea objecteloru siedintiei de asta-di si dechiara
siedinti'a de deschisa. (Bravo d'in tote partile.)

Nouele carti fundarie in Transilva- ni'a.)*

Clusiu, in ianuaru 1871.

In urm'a ordinaatiunei ministeriului magiaru de justitia
de datulu 8. noemvre 1867, Nr. 287, se incepu lucrá-
rile de localisare, spre a introduce institutu cartiloru fun-
duarie, sustatatoriu in Ungaria, si pentru Transilvania
Lucrarile de localisare pana acum s'au incheiatu numai in

*) Spatiulu angustu despre care dispunemu nu
ni permise a publicá pana acum'a acestu tratatu forte im-
portantu, inse dupa-ce nou'a institutiune a cartiloru fun-
duarie va avé a se introduce mai de tempuriu séu mai
tardiu in tote anghiriile locuite de romani, lu publicámu in
totu cuprinsulu séu. Redactiunea.

Interpelarea dlui N. Blaremburgu

d'in 30. ian. 1871.

D. N. Blaremburgu: Ceea ce me aduce la această tribună, nu este increderea în forțele mele, ci numai importanța excepțională a chestiunii ce-mi propun să trată și solemnitatea ocaziunii.

Radica vocea ca să îndeplinesc o datorie gravă, o datorie austeră și ingrată, și această fără a-mi face cea mai mică iluziune a supărării, neajunsurilor și periculiilor ce o însoțesc fatalmente, și pre cari de pre acum declar, că le primesc fără a cere de ale împărți cu nimeni.

Voi să întreb pre d. ministru și presedinte alu consiliului, cum n'ad esmințitu încă până acum prin vocea Monitorului o scrisoare scrisă Carolu, și care face în acestu momentu jurul presei în țera și străinătate, scrisore care nu este de câtu pre de o parte unu requisitoriu în contr'a națiunii și a pactului fundamentalu, é' pre de alt'a unu programu d'in cele mai ingrigitorie, carea ca această după mine nu pote să fie de câtu apocrifa.

Ea e apocrifa, pentru că contr'a asertiunilor ce conține, taptele protestu cu energia.

Ea e apocrifa, pentru că nu acelu-a care a declarat atinguindu pentru prim'a ora pământul nostru, că d'in acelu momentu a devenitu Romanu, nu acelu-a ar' poté după cinci ani de conducere a destinelor acestei țere, după ce a împărțitu cinci ani bun'a și rău'a ei fortuna, nu acelu-a pote să ni dăca că unu puternicu magnetu n'a încetat unu singuru minutu de a-si exercită influința sa.

Ea este apocrifa, pentru că nu acelu-a carui-a i-am oferit splendora unui tron, ilustrat de nenumerați principii eroi, de atâți-a principii virtuosi, și animele a cinci milioane de Romani, ar' poté să ne tacese de ingrati, și această atunci pre candu pote n'a avutu încă ocaziunea a ne dá nimicu în schimb...

D. presedinte alu cabinetului: a-si rogă pre onor. oratore să se țienă în termenii Constituțiunii. Domnitoriulu a datu țerei multe, a datu person'a sa, a datu viitoriulu său. Ce-i pote dá mai multu?

Voci în drept'a: Respectati cuventulu oratoriului.

Presedintele Adunării: Am tota speranța în sentimentele de iubire și de patrie ale dlui Blaremburgu; speru dară că dsa se va țienă în limitele constituționale.

D. N. Blaremburgu: Primescu, dle presedinte, să fiu censurat dacă s'ar' dovedí până în sferisitu c'am estu d'in marginile cuvintielor parlamentare, până atunci inse ceru să nu fiu interuptu. Discutiunea d'icu unii nu e constituțională, dar' ore faptulu, elu însuși ce discutăm, nu este elu anormalu? este elu constituționalu? Nu vedu éra-si că este ce-va criminalu în afirmatiunea mea cum-că ocaziunea de a ne dá ce-va în schimbulu coronei ce i-am oferitu, nu s'a prezentatu încă Principelui Carolu. Asi fi potutu d'ice această fără a lipsi de respectu însuși unui Napoleonu I. sau unui Fridericu cel mare; și c'ci și geniulu are nevoia de ocaziuni spre a se produce. Nu potu dar' presupune acestor interruptiuni altu scopu, de câtu acelu-a de a me deconcentrá.

Dar' în vanu că-ci sum obicnuitu cu ele și nu me voru face a perde sirulu ideelor ce-mi propun a desvoltá.

Candu am luat supra mea sarcin'a de a desfășurá această chestiune, sciamu, o mai repetu, că îndeplinescu o datorie ingrata și că ieu supra mea o răspundere pre care nu mi va fi datu a împărți cu altii. Nu ceru dar' nici simpatie, nici adesiuni, totu ce ceru este să se respecte în person'a mea libertatea tribunei, pre care eu o voi apără o totu-de-un'a în person'a chiaru a adversarilor mei cei mai declarati.

Diceam că această scrisore e apocrifa. Da, e apocrifa; și c'ci intra în domeniulu imposibilitatilor morale; și c'ci a-i dá credementu este a pune în indoela inse-si fagaduelele, inse-si juramintele cele mai solemne.

Ea este apocrifa, pentru că dacă nu este semnlatu său preliudu unei abdicatiuni apropiate, ea este culmea nedibacii; și c'ci nu face de câtu a sgudu credința în durabilitatea situațiunii actuale de lucruri și a presintă ca unu ce cu totulu precariu aceea ce noi am voitu să fie stabilu.

Parasirea éra-si a țerei în impregiurările grave de asta-di în faci'a evenimentelor critice ce se desfășura în afara, ar' fi, și potu d'ice această fără șfela, — că-ci faptulu, sum incredințiatu, nu se va produce nici odata — ar' fi d'icu unu actu de înalta tradare.

În Engliter'a, în acea țera ce ar' trebui să ne servesca de modelu în materia de constituționalismu, este o acioma în dreptulu publicu, că regele nu pote abdicá unilateralu, adica fara consentimentulu Parlamentului. Degiá reu-voitorii însinuescu, că în cugetarea și în consiliile unor poteri țér'a noastră ar' fi destinata să faca obiectulu unui tergu și că numai pentru ca acestu tergu să nu se faca sub firm'a Hohenzollern, s'ar' fi otaritu această abdicatiune; pre candu noi amu fi fostu d'in contr'a în dreptu a sperá, că acelu nume va fi pentru Romani'a în tempii posomoriti de adi ceea ce este în tempu de rebelu pavilionulu, care acopere marfa și o pune la adapostulu atacurilor ce aru lacomi la d'ins'a.

Acăsta scrisore este apocrifa, pentru că nu acelu-a care-si botéza până și copiii în legea noastră și carele consente deci la celu mai mare sacrificiu ce unu parinte pote face interesului publicu, ar' poté nutri asemenea cugetări, și nu în vertejulu dantiarilor și la sunetele muzicii unu Domnu și-é d'iu'a buna de la unu poporu.

A întreprinde fundarea unei dinastii și regenerarea unei națiuni, marirea și fericirea ei, această presupune cugetare și o vointia mai pre susu de comunu.

A luá a supra sa o asemenea sarcina și a se descuragiá de la începutu, a se descuragiá facia cu cea d'antalu contrarietate, este a se pune în rondulu unor ambitioși vulgari, și această, suntemu bine incredințati, nu va fi casulu Domnitoriului nostru.

Unu Principe care posedă consciința misiunii sale, o cugetare și o anima mai înalta, chiaru candu vede tote silintiele sale tradate, chiaru candu a ajunsu a perde și iluziuni și speranție, chiaru candu a desiertatu cup'a amaritiunii până la drojdie, — ceea ce nu pote fi nici odata casulu cu unu poporu blandu ca Romanii, — totu-si mal bine de câtu a desertá rusinosu, preferé să mora ca Macsimilianu la postu său, și atunci în lipsa de altu ce-va de ghéza pagina gloriosă istoriei. (Aplause, ilaritate.)

Observu cu intristare că, dacă pentru unii această chestiune este o ocaziune de a-si face datoria către țera, pentru altii ca este ocaziune de a face reclame la adres'a palatului (aplaude).

Al. Sturza: la mine v'ati adresatu?

N. Blaremburgu: me adresezu la cei ce me intrerupu cu murmure și risuri, și dacă sunteți d'între acesti-a lucrulu ve privesce.

Al. Sturza: afara d'in camera ve voiu răspunde (sgomotu).

Voci: Aci să se răspunda, în faci'a națiunii, é' nu la dosu.

N. Blaremburgu: ori unde veti pofti dle Sturza.

D. Presedinte: doru; ve rogu să fii pacienti și să faceti tacere.

N. Blaremburgu: a domni, a guverná este pentru unu spiritu mai înaltu, pentru o anima bine pusă, a imolá propri'a sa fericire generale, este a nu mai traí de câtu pentru poporul său, este a face abnegatiune complectă de sine, într'unu cuventu a nu si mai apartiene.

Regalitatea, a d'isu unu oratoru cunoscutu, nu este unu cortu întinsu pentru somnu, și unu altu cugetatoriu a adaugatu, că a domni este a avé răspundere de suíte.

Dar' dacă o sarcina este lesne, și mai alesu scutita de grigi și de primejdie, este aceea de Domnu constituționalu. Aci însa-si inactiunea este în tesa generală singurulu pretiu alu responsabilității și inviolabilității celei mai absolute până și a afecțiunii numerului celu mai mare. Cătu pentru pretins'a noastră seracía morală, cătu pentru lips'a de virtuti civice, în raportu cu alte popóre, modulu cu care ne-amu strecuratu, în cursu de scole, d'in dificultăți ce au importatu alte popore, probéza, speru, că nu în Romani'a a fostu vre-o data seceta de anima și de inteligentia. (aplaude).

Vomú avé preste putienu ocaziunea de a dovedí și această într'unu modu stralucitoriu, dar' și d'in punctulu de vedere alu moralității, țerele ce ni se oferu de modelu sunt multu mai înaintate de câtu noi.

Cătu pentru ingovernabilitatea noastră, numai inversulu, celu putienu până ieri, este adeveratu. Si care este în cele d'in urma progresulu la care țér'a s'a refusat în acesti cinci ani la care se face alusiune? Asié dar', chiaru dacă mi s'ar' dovedí, — ceea ce nu potu admite — că aceea scrisore ar' fi autentică, eu chiaru atunci voi persiste a d'ice că ea a fostu smulsa Domnitoriului, că Domnitoriulu în acelu momentu a fostu indusu în erore și oprimat, că ea nu esprime nici cugetările nici sentimentele acestui-a.

Că-ci nu trebuie să se uite că, dacă suntemu atasiati la Domnitoru și dinasti'a sa, este numai în condițiunile d'in adresa; și, dacă țienemu la Domnitoriulu și la dinasti'a sa, este inse ce-va la care țienemu și mai multu, la care țienemu mai pre susu de tote, este naționalitatea, demnitatea și libertatea noastră (aplaude), și n'ar' poté fi o mai mare nedibacia, o mai mare crima de câtu a ne pune, în impregiurările de faci'a, în doreros'a alternativa de a alege între aceste lucruri, de a ne dovedí că ele au devenitu incompatibile (aplaude).

Dacă ce-va este nou și dacă ce-va este vechiu, apoi noua este dinasti'a și vechia Romani'a, și aspiratiunile ei vechie de 15 sau 17 secole (aplaude). Nu este éra-si libertatea care este o importatiune străina și unu bunu ocrotiatu.

În sfirsitu me resumu și d'icu:

Dacă, ceea ce e imposibilu, această scrisore ar' fi adeverată; dacă ea ar' tradá cugetări ascunse în contr'a libertatilor jurate, atunci declaru susu și tare că me inscriu, încă după acum, în falsu în contr'a ori-carei atingeri ce li s'ar' aduce! Mai multu: juru a nu me supune nici odata! acelor legi! . . . (aplaude).

Domnilor, mai înainte de a parasí această tribună, și spre a-mi îndeplini până în capetu datoria, să-mi permiteți a ve dá citire unei motiuni în care amu formulatu conclusiunile mele, marturisescu cu franchetia că m risca a nu intruní nici cele cinci sub-semnate

comitatulu Clusului, cetatea Clusiu, Gherla, Sighisior'a și Tirgulu Cosiogn'a, în cari jurisdicțiuni cu prim'a iuniu 870, nouele cărți funduarie se predara publicității. Am aditu, ca se vediu edictulu cu carele se promulga institutu funduaru pentru numitele jurisdicțiuni, și în vre-unu liariu romann, dar' indesiertu. După-ce inse acelu edictu suprinde unele despusetiuni transitorie de forte mare însemnatate atâtu pentru proprietarii de pamentu, câtu și pentru creditorii ipotecari, cugetu a face pentru proprietarii romani d'in numitele jurisdicțiuni unu serviciu, comunicandu în redacțiunii acelu edictu, cu rogarea, să benevoiti a luá de d'insulu notiția în stimatulu Dvostra diariu.)

Inteligința și preutimea noastră carea este printre poporu, ar' face acestui-a unu serviciu forte mare, dacă l'ar' îndreptá, ca în tempulu său să amble, să-si cerce cărțile funduarie și să faca pasii necesari pentru îndreptarea smintelor ce se voru fi viritu, cu voi'a său fără voia, în acelea.

În specia, cu privire la punctulu primu alu edictului, are a pune poporulu nostru urmatoriile întrebări de rezolvitu:

1) Nu a remasu d'in mosi'a sa vre-o parcela neînscrisă langa corpulu său funduaru?

2) Nu s'a înscrisu vre-o parte a proprietății sale langa unu corp strainu funduaru?

3) Nu s'a înscrisu vre-o sarcina pre corpulu său funduaru, pre nedreptulu?

4) Nu s'a lasatu vre-o îndreptățire radicală, neînsemnată la corpulu său funduaru?

5) Locuri ce sunt la altii numai în arenda, ori ca zalogitire neiertate după codicea civile austriacă, nu s'au înscrisu langa corpulu funduaru alu acelor-a ca proprietate?

6) La asié numitii curialisti, nu cum-va s'a înscrisu loculu langa corpulu funduaru alu fostulu domnu de pamentu, — éra nu în unu corp separatu funduaru? — și ore proprietatea cladirilor, unde acelea sunt facute prin d'insulu, înscrisu'au pre numele lui? în fine, ore nu i s'au scrisu prestațiuni mai grele, ca celea faptice?

7) Acolo unde fostii coloni au dreptu de pasionaritu și lemnaritu în padurile domnesci, ore înscrisusu-a acestu dreptu în f'd'a sarcinelor său ba? și de e, ore în ce mesura?

8) Acolo unde au posesiuntru și posesu fostii domni și servienti pasiuni comune, — ore nu s'au scrisu acelea ca proprietate demitului, și nu în corp funduaru separat, pre numele fostilor domni și fostilor servienti?

9) Ore acelea pasiuni și paduri, cari s'au posesiuntru și se posesu numai prin fostii servienti, înscrisu'au pre numele acestor-a, respective pre numele comunei urbariale?

Dacă care-va proprietariu de pamentu va fi suferitu vre-va neîndreptățire ori neregularitate cu privire la cele de d'insu, său în alta privință, are de a se silí, ca până la 31. Ianuaru 1871 inclusive, să cera îndreptarea la tribunalulu respectivu.

Tragu apoi atentiunea specială a creditorilor ipotecari la punctulu 3. stu edictului. Aici potu ocurge urmatoriile cazuri:

a) Ore cine-va a datu unu împrumutu încă pre timpul legilor vechie ale patriei, și spre a securarea acelu împrumutu i s'a opemnoratu cutare realitate, și ipotec'a și-a cascigat'o prin introduțiune (introducțiune); aici este apoi de lipsa, ca cu producerea documentului de introduțiune să cera înscrierea dreptului ipotecariu în cărțile cele noue funduarie.

b) Si-a cascigatu cine-va dreptulu ipotecariu pentru asigurarea cutarei pretensiuni, prin introducerea contractului de datorie în cărțile de intabulatiune, ce au sustatu până acum'a; și aici trăbu duplicata pentru trecerea dreptului ipotecariu în cărțile cele noue.

c) Si-a cascigatu ore cine-va dreptulu ipotecariu spre asigurarea cutarei pretensiuni, pre calea executiunale, prin asié numit'a conscriere judecatoresca. Si acestu dreptu ipotecariu încă este de a fi introdusu în nouele cărți funduarie.

Cu deosebire recomendu acestu punctu alu edictului atentiunii consistoriilor romane. Scim, că atâtu consistoriile, câtu și beserecele nostre și-dau banisiorii în împrumutu pre langa ipoteca. Facutus'au ore de la locurile competente despusetiuni, ca în acelea locuri unde s'au introdusu nouele cărți funduarie, drepturile ipotecarie ale beserecelor nostre să fie ascurate? Eu până acum de o asemenea despusetiune nu am aflatu. Sciu atât'a, că sinodulu parochialu gr. cat. alu Clusului a predatu mai multe acte de asta natura unui advocatu, ca să midiloesca transcrierile de lips'a.

Ore fondulu bobianu d'in Blasiu nu are de a face astfelu de transcrieri, buna óra pre bunulu lui Samuila Yajda d'in Somesfalén și pre mass'a ereditaria a unui Betzó d'in Feiaru?

Me marginescu la aceste amintiri facute ca în trecut și îndreptu pre cei ce voru a cascigá îndrumări mai pre lergu în asta materia, la carticic'a „Îndreptariu pentru lucrările pregătitorie la introducerea cărților funduarie în Transilvani'a, scrisu pentru proprietarii romani de Iosifu Popu, jude sing. în comit. Clusului." Acolo se afla și formularie de suplice de transcrieri și îndreptări. (Se afla de vendiare la Ioane Stein în Clusiu, pretiulu 40 cr. v. a.)

„Propunem ca Camera să se declare, că nu poate considera acea scrisoare de cătușă ca apocrifa și că, protestându-se în nou de atasiamentului său inalterabil la Constituțiunea ce ne-amu dată în deplină noastră autonomie, trece la ordinea zilei.

„A. Arionu, T. Dobrescu, Sihleanu, Caramaliu, Eug. Ghic'a.”

D. primu-ministru și ministru de interne, declara că dacă camera s'ar' sufla la diapasonul dlui Blaremburgu, dloru n'aru avé de cătușă să parascesca sal'a de ședintie.

Amu cititu și noi acea epistolă publicată de mai multe diuare.

Ea pare scrisă într'unu momentu de adunca mahnire, precum se intempla fia-carui-a candu cugetandu la tier'a lui, atâtu de bine inezestrata de Dumnedieu, crede că lucrâmu prè incetu spre a-i dá tota splendorea la care doresce să o vedea cătușă mai curundu ajunsă.

Incunjurandu cu totii cu iubirea și respectulu nostru, intarindu-ne pe calea constituțiunala în patriotismulu nostru, prin concordia și infratire, vomu face să renasca în tote animele nostre credința în viitorulu celu mare și fericitu alu Romaniei.

Avemu convicțiunea, că astu-feliu vomu vedé ori-ce descuragiare și mahnire schimbându-se în încredere și speranția.

Asta-di avemu tote cuvintele a crede că idee, cari ar' poté să ne puna în nelinisce, nu mai esistu.

D. Cogalniceanu citește de la tribuna propunerea urmatoria;

„Aduncu miscata, camera în urm'a esplicatiuniloru date de ministrii, exprima devotamentulu său cătra Tronu și dinastia, cari sunt garantate de Constituțiune, și, plina de încredere în viitorulu tieriei, hotarita a remané neclintita în Constituțiune, trece la ordinea zilei.

„Lascaru Catargiu, Cogalniceanu, Dr. A. Fetu, Dimitrie Ghic'a, G. Costaforu, G. Chitiu N. R. Locusteanu.”

„Informatiunile.”

VARIETATI.

*(Briulu Maicei Domnului). De la catastrofa de le Sedan, adeca de la caderea lui Napoleonu și fug'a Eugeniei incoce, s'au aflatu între scrisorile d'în Tuilerie feliu de feliu de epistole adresate odinora poterniculu imperatu alu francesiloru. Între altele s'au aflatu și una epistolă a deputatulu Louvet, fostu membru alu ministerulu Ollivier. Această epistolă, adresată lui Napoleonu d'în Saumur, cu datulu 17 decemvre 1855, suna; „Sire! Biserica Ruy-Notre-Dame d'în Saumur posedă un'a d'întré cele mai pretioase reliquie ale creștinismulu. Este unu brîu (cingutoria) alu santei feciore, adusu de Vilhelmu alu VI. ducele de Aquitania, cu ocașunea unei espedițiuni cruciate. Tradițiunea spune, că acestu brîu e brodaritu (cusutu cu flori) de îns'a-si fecior'a Mari'a. Archivulu bisericei, precum și unamultime de documente constatază genuinitatea acestei reliquie Regii Franciei au aretatutu totu-de-unu, a credința cătra acestu brîu. Anna de Austria l'a încinsu și portatu la Saint-Germain en Laye în anul 1628, candu a nascutu unu principe, care a devenitu apoi Ludovicu alu XIV. Dacă ti-va fi cu placere, Sire, a pune pre Majest. Sa imperateza sub scutul acestei reliquie pre timpulu marelui evenimentu, care ti-va încoronă fericirea casnică și va ascură liniscea Franciei, nu me indoiescu, că preutul și episcopulu nu voru correspunde dorinței vostre fără amânare.” — Precum se vede d'în cursulu evenimentelor mai recente, Napoleonu n'a primitu ofertulu binevoitorulu barbatu care, pre langa fericirea sa, a doritu și fericirea suveranulu său și a patriei sale.

*(Arbitriu prusescu.) Cetatea Nancy fu nu de multu provocată să deé 500 lucratori pentru reconștruirea podulu de la Toul, dar' nu vrú să deé și de siguru avú cuventu. Comandantele cetății inse, în locu ca să-si reinnoiesca provocarea său ordinulu, se apucă și arangiă unu concertu militaru în piet'a Stanislau la 3 ore dupa media-di, ia unu tempu, candu cea mai mare parte a poporațiunii se afla de regula în esafenele său pre promenade, dacă timpulu e placutu. La primele sunete ale muzicei seducatorie tota piet'a fu plina de curiosi, cari nici nu apucara a se delectă în melodiile armonioase ale trimitiloru, tobeloru și clarineteloru teutonice, și de-odata se vediu incunjurati de milit'ă prusescu. Concertulu se fini; barbatii, fără osebire de rang și pusețiune, fure alesi d'întré femeii și transportati la Toul cu unu trenu, care se află gață spre acestu scopu. În diu'a urmatoria pre totii vedea-i lucrându, care cu sap'a, care cu rób'a.

*(Momentele cele mai insemnate ale resbelulu francesu-prusianu.) Până acum au fostu preste totu 23 de lupte, adeca: la Weissenburg, Wörth, Spicheren, Pange, Mars-la-Tours, Gravelotte, Beaumont, Sedan, Noisseville (înaintea Metz-ului), trei la Orleans, Amiens, Champaign și Brie (înaintea Parisulu), Beaugency, Bapaume, Vendome, Le Mans, Belfort, Le Quentin și eruptiunile d'în St. Cloud și Mont-Valérien. La Gravelotte au fostu 270.000 nemți contr'a 210.000 francesi; la Sedan

210.000 nemți contr'a 150.000 francesi; în lupt'a d'în urma de la Orleans au fostu 130.000 nemți contr'a 200.000 francesi; la Mars-la-Tours și Belfort au fostu în numeru egal. Perderile cele mai mari de ambele părți au avutu locu în luptele d'înaintea Metz-ului (la Pange, Mars-la-Tours și Gravelotte); numai la Mars-la-Tours au cadutu 600 oficieri și 17.000 fetiori nemți.

Consemnatiunea Contribuitoriloru

facute pentru „Federatiunea” în anu 1869.

Prin D. P. A. Vlăssea, parocu rom. în Aranyos—Gyères (Transilv.) de la dsa 1 fl., Stefanu Nemesiu, teologu, 50 cr., Nicolau Tamasiu, par. în Grindu, 1 fl., Vasiliu Iustinianu, par. Oscudu, 50 cr., Ionu Moldovanu, par. 50 cr., Teodoru Balgaradeanu 1 fl., Pantelimonu Farcasiu, 40 cr., Aronu Gerasimu, par. Petrilaca 1 fl., Mihailu Mandrutiu, 20 cr., Simeonu Mascasiu, 15 cr., Teodoru Ieneiu, 40 cr., Giorgiu Mandrutiu, 20 cr., Giorgiu Laslău, 10 cr., Teodoru Mocianu, 15 cr., Simeonu Campianu, 20 cr., Grigoriu Russu, 30 cr., Nicolau Orosu, 20 cr., Moise Ilie, 15 cr., Ionu Mandrutiu, sen. 30 cr., Ionu Mandrutiu, jun. 20 cr., Iosifu Florea, 30 cr., Ilie Moisa, 15 cr., Lic'a Haiducu, cu socia-sa, 40 cr., Nistoru Triteanu, 15 cr., Lica Campanu, notariu, 25 cr., Vasiliu Pinte, docente, 20 cr., Ionu Luncanu 20 cr., Longinu Morariu, 50 cr., Costanu Selagianu 40 cr., Zacheiu Suciu, 15 cr., Ionu Rosca, 10 cr., Petru Laslău, 10 cr., Grigoriu Timbusiu, 15 cr., Nicolau Chioreanu, 20 cr., Mihailu Mandrutiu, 20 cr., Ionu Nitrea, 40 cr., Ionu Sebeni, 10 cr., Lica Uncanu, 20 cr., Vasiliu Capusianu, 50 cr., Iosifu Morariu, cu socia-sa, 15., cr., Nicolau Adamu, 30 cr., Paraschiu Campianu, 60 cr. Totu d'în acea comunitate și totu prin D. Vlăssea, de la urm. contribuitori de natiunalitate magiara: dd. Szentgyörgyi Josef, 50 cr., Deák István, 10 cr., Pálfi Sámuel, 5 cr., Zaturecki Károly, preutu ref. 50 cr., Vincze István, cant. 10 cr., Senkovits Antal, 10 cr., Varga Ferencz, 5 cr., Pataki Samu, 5 cr., Pataki Josef, 10 cr., Fogarasi Josef, 10 cr. Sum'a 15 fl. 10 cr. v. a.

(Va urmă.)

Sciri electrice.

Vien'a, 23. fauru. „Correspondința francesă” demintiesce esistința unui memorandu serbescu, relativu la anectarea Rosniei.

Kassel, 23. fauru. Se facu degiã tote pregatirile pentru caletoria lui Napoleonu, care va merge în 28. l. c. la Arenenberg său în Angli'a.

Versailia, 23. fauru. Thiers fu primitu ieri la 10 ore, înainte de media-di. de imperatulu Vilhelmu; Chancy, care mai înainte cercetase pre principele de corona. a fostu presinte. — Intrarea în Parisu va urmă domineca în cea mai buna ordine și fără neci una solemnitate. Trupele nemtiesci voru petrece în Parisu numai putienu tempu.

Bordeaux, 23. fauru. Poterile neutrالی propunu neutralizarea Alsaciei și a Lotaringiei sub garanti'a poteriloru. Ledru Rollin a refusatut ale gerea. 42 de perfecti și-au dat demisiunea.

Bordeaux, 22. fauru. Inchiaierea defini-tiva a păcii se accepta în zilele mai de aprope — Thiers va relată adunării natiunale în ședin-ti'a de sambeta despre rezultatulu negociațiuniloru. — E verosimulu că armistiulu se va prolongă până în 1. martiu. — D'în Americ'a era au sositu arme noue.

Bordeaux, 22. fauru. Buffet a refusatut portfoiulu financiarulu mai alesu d'în caus'a, că rolulu său politicu și funcțiunile sale de sub imperiu aru poté resuscitá ore-si-cari susceptibilitati. Charles de Resumat, care a fostu primitu postulu de consulu în Vien'a. comunica guvernulu prin una epistolă, că refusa primirea numitulu postu. — De presiedinte alu comisiunei adunării natiunale pentru financiele Franciei s'a alesu Casimir Perrier, era de vice-presiedinte alu comisiunei Talhouet. De presiedintele comisiunei pentru poterile militare s'a alesu contele Daru; de presiedinte alu comisiunei administrative pentru afacerile interne: Baze; era de vice-presiedinti s'au alesu d'Andiffret și Pasquier. — D'în caus'a unoru acuzări radicate de unele diuare contr'a comisiunei de înarmare, presiedintele ei Lescene a adresatu lui Thiers una epistolă, prin carea cere a se investigă activitatea comisiunei.

Praga, 23. fauru. Aici se accepta numirea cătușă de curundu a lui Taaffe de locuteninte alu Boemiei.

Bordeaux, 23. fauru. Se comunica d'în Parisu cu datulu 22. l. c.: Tote diuarele lauda vorbirea lui Thiers. Membrii comisiunei pentru negociaři se voru duce asta-di d'impreuna cu Thiers la Versailia. Se spera unu rezultat neamânatu Buletinulu financiaru alu diuarulu de Parisu spune, că desdaunarea de resbelu va face 500

milione taleri. „Journal officiel” comunica, că Thiers a petrecutu diu'a de ieri în Versailia, în confătia cu Bismarck.

Vien'a, 23. fauru. Diuarele fidele constituinței trateza în editiunea loru de s'ara despre birea lui Schœrling. „Presse” o numesce ună nifestatiune politică forte importantă, carea glică constituțiunea, și declara a tiené strinsu fundamentulu și spiritulu ei. — „Wanderer” vede însielatu prin vorbirea lui Schœrling. și afla în ea decătu frase prè-cunoscute. — Conlatulu ispaniolu de aici demintiesce arestarea Serrano.

Bordeaux, 24. fauru. Trochu, car' destituitu, și Ducrot au sositu aici cu unu șă conductu de la Moltke. Ducrot și Chancy se sulta despre situațiunea militară. — Menotti Riccieti Garibaldi, Canzia și maioritatea oficierilor garibaldiani și a datu demisiunea.

Vien'a, 24. febr. Daru se va numi consulu în Vien'a în loculu lui Resumat. — Sturm Rechbauer propusera în clubulu partitei constituințiale, ca această partită să deé mai mare val caracterulu nemtiescu natiunale, și să se nume partit'a constituințiale nemtiesca-liberala.

Berolinu, 24. febr. Thiers și ceilalți membri ai comisiunei pentru negociarea păcii fure alalta-ieri în comunicațiune viua și neîntrupta cu Bismarck și Moltke; s'a tienutu de petite ori consiliu de resbelu sub presiedinti'a imperatulu. — Condițiunile de pace sunt adoptate în alineamintele principali; s'a acordatu a reducere a contribuției și s'a renunciatut ocuparea provinciei Champagne ca garantiă pentru refuirea desdaunării de resbelu. Domineca va un de siguru intrarea trupelor nemtiesci în Parisu. Thiers fu cercetatut de principele de corona.

Londonu, 24. fauru. Diuarulu „Daily News” comunica d'în Parisu cu datulu 23. l. c. Thiers și colegii lui parasescu asta-di Parisu mane voru conferă cu adunarea natiunala și șă beta se voru reintorce la Parisu; dupa această urmă una convenie decideria cu Bismarck.

Florentia, 24. fauru. Una comisiune micșta, la a carei-a consultări partecipa și generalulu tunesu Hussein, se ocupa cu cestiunea italiana-tunesa; prim'a ei misiune consiste în a face propuneri și proiecte relative la garantarea intereseloru coloniei italiene d'în Tunisu.

Brusella, 24. fauru. „Indépendance belge” comunica, că în cercurile bine-informate de Parisu și Versailia se numescu urmatoriile condițiuni de pace ca acceptate și inchiaiate: Către Alsaciei cu Belfortulu, a Lotaringiei germane cu fortareti'a Thionville și a Saargemundulu, în fără de Metz (care remane la Francia cu constituțiunea, să se demoleze); mai departe solvirea trei miliarde șpese de resbelu, d'întré cari u parte are de a se solvi înainte de 1. aprilie; ocuparea forturiloru parisiane va dură până la solvirea în bani gață a ratei prime, ocuparea șă loru-lalte locuri inse dureza până la deplină solvire a sumei de desdaunare.

Berolinu, 24. fauru. Imperatulu plecă d'în Versailia în 12. martiu și șosece aici în 1. martiu. Napoleonu plecă la Arenenberg, unde accepta și șosirea Eugeniei.

Bordeaux, 24. fauru. Pap'a a recunoscutu republic'a francesă.

Bordeaux, 24. fauru. Una nota oficială comunica, că negociațiunile cu Prusia se contin fără intrerumpere; guvernulu n'a primitu până acum neci una șcire despre caracterulu negociațiuniloru; tote poterile, afara de Greci'a, au recunoscutu republic'a francesă. Domineca se va comunică adunării despre negociațiunile de pace. — Ducele de Aumale și principele Joinville șustieniu în departementulu Gironde; Thiers da aproba intențiunea loru d'a veni la Bordeaux, d'incundu, că indata ce se voru aretă în Bordeaux va fi constrinsu a aplică legea carea i șproșcri. — În tienutulu de la Bordeaux sunt concentrați 100.000 fetiori. — Șă infintiatu unu clubu legitimistu, care numera degiã 200 deputati ai adunării natiunale. — Se dŃce. că orleanistii s'au deșbinatu în doue partite. Dupa inchiaierea păcii Buzaine va merge la Bordeaux d'impreuna cu ștăbulu său generalu, pentru a-si rectifică conduita.

Brusella, 25. febr. Placatele afișiate pe ștradele Parisulu provoacă gard'a natiunala la șistintiă contr'a prusiloru, cari voru intră în șitate. Se aude că dupa inchiaierea păcii autoritățile municipale voru invită pre imperatulu ca ș cerceteze Parisulu.

Propriet., edit. și red. respundiet.: ALES. ROMANU